

گاندى متهم مى شود

دکتر افشین عموزاده لیجایی
استادیار و عضو هیأت علمی دانشگاه گیلان
عارف صدوقی

ویراستار ادبی: حمیدرضا موثقى

سرشناسه	عموزاده لیجائی، افشین، ۱۳۴۷ -
عنوان و نام پدیدآور	گاندی متهم می‌شود / افشین عموزاده لیجائی، عارف صدوقی.
مشخصات نشر	رشت: نشر بلور، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	۱۲۰ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۳۰۶-۲۰۷-۸
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	گاندی، مهندس کارمچاند. ۱۹۴۸-۱۸۶۹م. -- سرگذشتنامه.
موضوع	نمایشنامه فارسی -- قرن ۱۴
شناسه افزوده	صدوقی، عارف، ۱۳۶۲ -
پایگاه داده	۱۳۹۳ گ ۸۳/م ۸۱۵۱/PIR
کتابخانه	۸۶۲/۶۲
نمایه‌های بیهی	۳۳۸۳۷۸۱

مهم می‌شود

نویسنده:	افشین عموزاده
ناشر:	عارف صدوقی
نوبت چاپ:	اول
سال انتشار:	۱۳۹۳
ویراستار:	حمیدرضا موثق
طرح جلد:	علی‌رضا اکرمی
چاپ و صحافی:	زیتون
شمارگان:	۱۰۰۰
قیمت:	۶۰۰۰ تومان

فهرست

۷	مقدمه ویراستار ادبی کتاب
۱۳	مقدمه نویسنده
۱۵	ایمان
۱۸	عدم خشونت
۲۰	گیاه خواری
۲۲	آیین برهما
۲۲	ساده زیستی
۲۴	تجربه آغازین
۲۶	آغاز مبارزه در هند
۲۷	راه‌پیمایی نمک
۲۹	جنبش نافرمانی مدنی
۳۰	پیروزی و رنج‌های پس از آن
۳۱	پایان یک اسطوره
۳۳	نمایشنامه گاندی متهم می‌شود
۳۳	صحنه اول
۴۰	صحنه دوم

۵۵ صفحه سوم

۵۷ صفحه چهارم

۶۴ صفحه پنجم

۷۰ صفحه ششم

۷۷ صفحه هفتم

۹۰ صفحه هشتم

۹۲ صفحه نهم

۱۰۱ صفحه دهم

۱۰۲ صفحه یازدهم

۱۰۷ صفحه دوازدهم

۱۱۴ صفحه یازدهم

۱۱۷ منابع

۱۱۹ منابع وبگاه

مقدمه ویراستار ادبی کتاب

به رادیو سخن گفتن و نوشتن درباره بزرگان و نیکنامان تاریخ امری است خفیه، همراه با حس تشویش و نگرانی مثبت از یک سو و حس افسوس ناشی از سویی دیگر. در میان بزرگان و نامداران تاریخ معاصر، مهمان گانی از جایگاه بسیار ویژه‌ای برخوردار است و این موضوع بخاطر قدر کاری، ایثار و از خودگذشتگی عملی و همیشگی او در تعامل با افراد توانمند ادبی و در یک کلام، جهان؛ جلب توجه می‌کند.

گاندی در خانواده‌ای از گروه بازرگان هندوستان زاده شد و این موقعیت توانست راه‌گشای وی برای سفر به انگلستان برای ادامه تحصیل باشد. با ورود به کشوری پیشرفته، امکانات زیاده‌مادی و محیطی برای گاندی فراهم بود اما وی که در دامان مائری دنیا و متدین پرورش یافته بود؛ بجای ادامه کلاس‌های رقص و سازنوازی، برگزیدن دوستانی سالم و ساده‌زیست به مطالعه علوم و ادیان مختلف بخصوص آیین اجدادی خویش، اسلام و مسیحیت پرداخت و همین موضوع باعث ایجاد تحولات بزرگ اخلاقی در وی گردید.

پس از ورود به اجتماع به عنوان یک فارغ التحصیل حقوق، فراز

و نشیب‌های بسیاری را طی نمود تا اینکه برای کار راهی آفریقای جنوبی شد و با توجه به تبعیض آشکار و شدید در آن محیط نسبت به غیر اروپایی‌ها بخصوص هندی‌ها مبارزات فراگیر خود را علیه تبعیض آغاز نمود و در ادامه، این فعالیتها را در کشور خود نیز ادامه داد. شاخص‌ترین رویه وی برای مبارزه با استعمار، تحریم کالاهای انگلیسی بود که بیشترین تاثیر را در راستای مبارزه با تبعیض و استعمار داشت. روزه‌داری غذایی و روزه‌های سکوت نیز از رویه‌های برجسته وی به شمار می‌آمدند.

از مهم‌ترین مباحث اخلاقی و رفتاری گاندی این بود که وی از مسالمت‌آمیزی و صلح برای مبارزه با خشونت بهره می‌گرفت. همواره همگان را به صلح و آتش دعوت می‌نمود. وی در حالی که می‌توانست از فرصت حضور در انگلستان برای داشتن زندگی مرفه و سرشار از لذت بهره‌برداری کند؛ این کار را نکرد و به ساده‌زیستی و تفکر و روزه‌داری پرداخت. وی بجای اینکه به دغدغه‌های شخصی خود بپردازد؛ مدعی حقوق افراد مظلوم و محروم شد و از هر چه که داشت در این راه گذشت. مقامی که مأموران دولتی برای ثبت اموال وی اقدام کردند تنها ثروت و عیال بود از : یک ساعت، دو جفت کفش چوبی، یک عینک، یک ساعت، یک کارد، یک نمکدان، دو کاسه و یک قاشق چوبی به علاوه پارچه سفیدی که دور خود می‌بست و گوشه‌ای از آن را بر دوش می‌انداخت...!

برای یادآوری گوشه‌ای از آرمان‌های وی، جملات کوتاه منتخبی از وی در ذیل نقل می‌گردد:

- اگر فقط یک بار حضور خدا را بپذیرید؛ هرگز به ضرورت دعا و بایش شک نخواهید کرد.

- من از گناه بدم می‌آید نه از گناهکار.

- من محو نیستم. من قدرتی است که جهان در اختیار خود دارد و در عین حال ساده‌ترین نیرویی است که بتوان تصور کرد.

- پیروزی آن نیست که هرگز زمین نخوری، آن است که بعد هر زمین خوردنی، بایستی بایستی

- خود را قربانی نسیم بدم تا دیگران را.

- مرزها را، هرگز خداوند بوجود نیامده است.

- خشم، اسیدی است که کعبه خاک خود، بیش از هر چیزی که به آن پاشیده می‌شود آسیب می‌زند.

- من آماده برای مردنم؛ نه آماده برای زنده ماندن.

وی در نهایت به دست یک افراتی کشته شد. در حالی که آماده می‌شد در جمعی برای صلح و برادری دعا و سخنرانی کند. آخرین سخن وی در لحظه مرگ "هه رام" یعنی خداوندا، بود...

نویسنده نمایشنامه حاضر، به نحوی بسیار سنجیده و هوشمندانه سعی در واکاوی اندیشه و اهداف گاندی و همچنین به چالش کشیدن وضعیت گروه‌های مختلف که خود را منتسب به گاندی و پیرو اندیشه‌ها و آرمان‌های او می‌دانند، دارد. بهترین محیط

برای چنین رویکردی خلق محیطی انتزاعی و تخیلی است که نویسندگان با ذکاوت کامل آن را طراحی کرده است و با بهره‌مندی از زبان طنز و به قولی دیگر فانتزی-کمدی در تلاش است تا با ایجاد بیشترین چالش‌ها، کمترین حساسیت‌ها و واکنش‌ها را برانگیزد.

به نظر می‌رسد با گذشت بیش از هفت دهه از مرگ گاندی، وقت آن رسیده باشد تا گاندی و آمال و آرزوها و میراث وی باری دیگر مورد توجه قرار گرفته و نقدی همراه با طنز بر رویکردهای این نویسنده به عنوان میراث‌داران اصلی گاندی نگاشته شود. این کاری است که نویسنده بخوبی از عهده آن برآمده است.

هر چند اصل این نوشته در قالب نمایشنامه است اما نگارش روان و طراحی فضایی منسجم و یک‌دست و پیوستگی در روایت، این نمایشنامه را به راحتی قابل داستان و رمان نزدیک می‌کند که این موضوع خود نیز به سبب برقراری ارتباط مخاطب و داستان کمک می‌کند.

به راستی آیا امروز گروه‌های اجتماع مختلف هندوستان به آرمان‌های گاندی چشم دوخته‌اند؟ یا با به دور شدن بیرقی از جنس سخنان وی سعی در برحق نشان دادن خود و اهداف صنفی خود دارند؟

نویسنده از این حد نیز پا را فراتر می‌گذارد و با نگاهی خیلی، گاندی را به جامعه امروز هندوستان باز می‌گرداند. امری که چالشی انتزاعی اما ضروری است. شاید در حقیقت این خود گاندی است که

باید برای به دفاع از دیدگاه‌ها و آرمان‌های خود برخیزد. شاید با رستاخیزی زودهنگام، اوست که باید باری دیگر در مقابل اجتماع غرب‌زده، منفعت‌طلب و فراموشکار قرار گیرد و دوباره در قالب مبارزی صلح‌جو با منطقی‌ترین روش‌های نشأت گرفته از محبت و انسان‌دوستی در طلب برادری و برابری و حق و حقیقت به پا خیزد. به نظر می‌رسد نویسنده در این کتاب، به نمایندگی از گاندی به انحراف از آرمان‌ها و طریق گاندی اعتراض می‌نماید و برای هر چه جدی‌تر نباشد، در این معضل، باری دیگر خود گاندی را به صحنه روزگار هندوستان ازمی‌داند تا خودش به تنهایی و رو در رو با جامعه و مدعیان به پیش و پاسخ بپردازد تا به نحوی عینی و عملی و چالش‌برانگیز خردمندانه ریشه متن داستان وارد کند و به تفکر وا دارد که پس از هفت دهه از گذشت گاندی، اکنون در کجای تاریخ هندوستان و حتی جهان قرار دارند؟ آیا همه این مدعیان ادامه دهندگان راستین مرام و هستی یا منفعت‌طلبانی بیش نیستند که در پشت کلام و مرام گاندی با کینه‌رایی فردی و گروهی می‌پردازند!

آری، در نگاهی وسیع و جهان‌بینانه، این چهار جهان هستند که مخاطب این نمایشنامه‌اند، جهانیانی که می‌باید پاسخگو باشند. پاسخگوی گاندی، جواهر لعل نهرو و نلسون ماندلا باشند. پاسخگوی آنانی که در راه برقراری صلح و برابری از جسم و جان و مال خود با شجاعت و رادمردی گذشتند و سختی‌ها را برای باور و اعتقادشان به جان خریدار شدند و از جان برای جهان گذشتند.

در پایان لازم می‌دانم از تلاش‌های دکتر افشین عموزاده لیچایی -دانش‌آموخته دکترای تخصصی هنرهای نمایشی در هندوستان- در تهیه این کتاب با هدف نگاهی مجدد به زندگی گانندی و ترجمه نمایشنامه‌ای نونگاشته و چالش‌برانگیز در رابطه با آرا و اهداف وی تقدیر و تشکر بنمایم. همکاری بنده نیز در این زمینه افتخاری بس ارزنده بوده و خواهد بود.

www.ketab.ir